

Segédlet
a maroklőfegyver vizsgára készülő
személy-, vagyonvédelemmel és magánnyomozással
foglalkozók részére

Összeállította: Orosz Péter
A Pest Megyei Személy-, Vagyonvédelmi és
Magánnyomozói Kamara tagja
Kamarai azonosító: 1301/R653472/2001.

Tartalomjegyzék

Törvényi szabályozás hazánkban

Fegyver kategóriák

A lőfegyverhez kapcsolódó fogalmak

A lőfegyver megszerzési, tartási és viselési engedély kiadásának feltételei

A fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelmények (vizsga)

A fegyverek csoportosítása

A fegyver és lőszer forgalmazása és tartása

A fegyverek szállításával, viselésével és tartásával kapcsolatos általános szabályok

A lőfegyver ismeret és gyakorlati jártasság szintentartása

A lőfegyverhasználata

A fegyver javítása és az öntöltő maroklőfegyver karbantartásnak szabályai, a karbantartás eszközei és módja

A lőfegyver, lőszer, lőszerelem tárolása

A lőfegyver, lőszer, lőszerelem tárolásának ellenőrzése

Marok (rövid) lőfegyverek általános ismérvei

A maroklőfegyver általános működési elve

A maroklőfegyver töltésének és ürítésének szabályai

A pisztoly ürítésének szabályai

A lőfegyver megvizsgálásának- ellenőrzésének módja

A maroklőfegyver használata során előforduló leggyakoribb akadályok és elhárításuk módja

Fegyverismereti vizsgakérdések

A törvényi szabályozás hazánkban

Európa államaiban a lőfegyverek és a lőszeres megszerzését, tárolását, karbantartását, kereskedelmét, hatástalanítását a lőfegyverbalesetek, a lőfegyverrel elkövetett bűncselekmények megelőzését, és a lőfegyverrel elkövetett jogellenes cselekmények szankcionálását, törvények és egyéb jogszabályok állapítják meg.

A törvényi szabályozás alól hazánk sem kivétel, amely szabályozás 2004. május 01-től – teljes jogú Európai Unió tagországunk kezdő időpontjától – összhangban áll a közösségi előírásokkal.

A lőfegyverek és a lőszeres előírások szerinti megszerzését, tárolását, karbantartását stb. kérdéseit napjainkban az alábbi jogszabályok állapítják meg:

- 1.) A fegyverekről és lőszeresről szóló 2004.évi. XXIV. törvény.
- 2.) A fegyverekről és lőszeresről szóló 253/2004. (VIII.31.) Kormányrendelet.
- 3.) A lőterekről, a lőfegyverek, lőszeres hatóság tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/25004. (VIII.31.) BM rendelet.
- 4.) A fegyverismereti vizsga, a fegyverforgalmazási vizsga, a lőfegyver, lőszer hatóság tárolása és a fegyverekkel, lőszeresekkel kapcsolatos tevékenységek engedélyezésének igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 50/2004. (VIII.31.) BM rendelet.
- 5.) A fegyverek, lövőkészülékek, valamint ezek lőszeresinek vizsgálatáról szóló 31/2006. (VI.1.) GKM rendelet.
- 6.) A kézilőfegyverek, lőszeres, gáz-és riasztófegyveres megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról szóló 22/1991. (XI.5.) NM rendelet.

Jelezni szükséges, hogy a lőfegyverrel, lőszeres kapcsolatos jogellenes cselekményeket, a cselekmény jellegétől függően a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény, illetve a szabálysértésekről szóló 1999.évi LXIX. törvény alapján szankcionálják az erre feljogosított hatóságok.

- A törvény kapcsán meg kell jegyezni, hogy annak hatálya nem terjed ki a:
- Magyar Honvédség,
 - Határőrség,
 - rendvédelmi szervek (így a rendőrség, a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szakszolgálat, a Vám és Pénzügyőrség és a büntetés-végrehajtás szerveire)
 - a nemzetbiztonsági szolgálatok (az MK Katonai Felderítő Hivatal, az MK Katonai Biztonsági Hivatal, az MK Nemzetbiztonsági Hivatal, az MK Információs Hivatal és az MK Nemzetbiztonsági Szakszolgálat),

– Magyar Köztársaság területén állomásozó fegyveres szervek, valamint a fegyveres biztonsági őrök lőfegyvereinek és lőszerének megszerzésére és tartására.

Ezen szervezetek fegyvereinek, lőszerének beszerzését, a fegyverek tárolását, nyilvántartását, karbantartását, rendszerből történő kivonását (hatástalanítás), az előírások betartásának ellenőrzését és egyéb kérdéseket külön törvények szabályozzák.

Fegyver kategóriák

A törvény – az Európai Unió Irányelvei alapján – a fegyvereket (tűzfegyvereket) a lőszereket, azok műszaki paramétereik alapján négy kategóriába sorolja be. A besorolási kategóriák az alábbiak:

1.) „A” kategóriába tartozó tűzfegyverek és lőszer

1.1. Automata tűzfegyverek.

1.2. Más tárgynak álcázott tűzfegyver.

1.3. Páncéltörő (áthatoló), robbanó, fényjelző vagy gyújtólövedékeket tartalmazó lőszer, valamint az ilyen lőszerhez való lövedék.

1.4. Expanzív (kiterjedő) lövedéket tartalmazó pisztoly- és revolverlőszer, valamint az ilyen lőszerhez való lövedék, kivéve a vadászati vagy sportlövészeti célokat szolgáló lőfegyverhez, a használatukra jogosult személyek számára.

2. „B” kategóriába tartozó tűzfegyverek

2.1. Félautomata vagy ismétlő rövid tűzfegyverek.

2.2. Központi gyújtású egylövetű rövid tűzfegyverek.

2.3. Peremgyújtású egylövetű rövid tűzfegyverek, melyek teljes hossza 28 cm-nél rövidebb.

2.4. Félautomata hosszú tűzfegyverek, melyek tölténytára és töltényürje együttesen háromnál több lőszer befogadására alkalmas.

2.5. Félautomata hosszú tűzfegyverek, amelyek tölténytára és töltényürje együttesen háromnál több lőszer befogadására nem alkalmas, ha a töltőszerkezet eltávolítható, vagy ha nem biztos, hogy szokásos szerszámokkal a tűzfegyvert nem lehet olyan tűzfegyverre átalakítani, amelynek tölténytára és töltényürje együttesen háromnál több lőszer befogadására alkalmas.

2.6. Ismétlő és félautomata hosszú tűzfegyverek huzagolatlan, 60 cm-t meg nem haladó hosszúságú csővel.

2.7. Külső formában automata szerkezetű tűzfegyverre hasonlító félautomata tűzfegyverek.

3. „C” kategóriába tartozó tűzfegyverek

3.1. A „B” kategória 2.6. pontjában felsoroltakon kívüli egyéb ismétlő hosszú tűzfegyverek.

3.2. Egylövetű hosszú tűzfegyverek huzagolt csővel.

3.3. A „B” kategória 2.4-2.7. pontjaiban felsoroltakon kívüli félautomata hosszú tűzfegyverek.

3.4. Peremgyújtású egylövetű rövid tűzfegyverek, amelyeknek teljes hossza legalább 28 cm.

4. „D” kategóriába tartozó tűzfegyverek

Az egylövetű huzagolatlan csővel készült hosszú tűzfegyverek .

A kategóriák egyikébe sem sorolt fegyverek – amelyek nem minősülnek tűzfegyvernek – az. un.: távolra ható fegyverekre vonatkozó szabályozást (pl: a légfegyverek, a gáz-és riasztófegyverek megszerzését, tárolását az Unió Irányelvek az Európai Uniót alkotó tagállamok hatáskörébe utaltja. Hazánkban ezt a kérdést, kormányrendelet, illetve belügyminiszteri rendelet szabályozza.

A lőfegyverhez kapcsolódó fogalmak

A fogalmakat a lőfegyver megszerzéshez, tartáshoz kapcsolódó kormányrendelet, illetve miniszteri rendeletek alapján állítottuk össze)

1.) Fegyver: A lőfegyver, a gáz-és riasztófegyver, a légfegyver, a festéklövő fegyver, a muzeális fegyver, a színházi fegyver.

2.) Torkolati energia: Az a mozgási energia, amellyel a lövedék a cső torkolatán kilépéskor rendelkezik, ennek a mérték egysége a joule (rövidítése: J)

3.) A lőfegyver: Magába foglalja a tűzfegyvert, valamint azt a légfegyvert, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú, szilárd anyagú lövedék lőhető ki.

A lőfegyver jellege szerint lehet:

- sörétes lőfegyver (huzagolatlan hosszú),
- golyós lőfegyver (huzagolt hosszú),
- maroklőfegyver (rövid),
- 7,5 joule vagy annál kisebb csőtorkolati energiájú flóbert fegyver, valamint a 7,5 joule csőtorkolati energia feletti teljesítményű légfegyver.

4.) A tűzfegyver: Olyan, a törvény mellékletének „A,”B”,”C” vagy „D” kategóriájában meghatározott eszköz, amelyből a kiterjedő forró gáz tolóereje által meghajtott szilárd anyagú lövedék lőhető ki.

Kivéve, ha:

- külön jogszabályban meghatározottak szerint hatástalanították (olyan lőfegyver, amelyet lőszer, illetve lövedék kilövésére véglegesen alkalmatlanná tettek),
- muzeális fegyvernek és lőszernek tekinthető (ilyenek az elöltöltő fegyverek, a korszerű perem, vagy központi, illetve elektromos gyújtású lőszer használatára alkalmatlan tüzfegyverek, és az ilyen fegyverekhez használható 1945 előtt gyártott lőszer),
- riasztásra, jelzésre, életmentésre, állatok leölésére vagy szigonnyal történő halászatra, illetve ipari vagy műszaki célkora használják.

5. A légfegyver: A 15 joule vagy annál kisebb csőtorkolati energiájú festéklövő fegyver kivételével a sűrített levegővel vagy egyéb gáz felhasználásával üzemeltetett, szilárd anyagú lövedék kilövésére alkalmas fegyver.

6.) A flóbert rövid lőfegyver: Olyan peremnyújtású egylövetű rövid tüzfegyver, melynek hossza 28 cm-nél rövidebb, kizárólag flóberttöltény működtetésére alkalmas és az Európai Közösségek tanácsának a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló irányelve szerint a „B” engedélyköteles kategóriába tartozik,

7.) A színházi fegyver: Olyan fegyver, amely lövedékek kilövésére alkalmatlan, csak riasztótöltény (vaktöltény) működtetésére alkalmas.

8.) A sportlőfegyver: Az országos sportági szakszövetség versenyszabályzatában meghatározott, sportlövészeti célra használható lőfegyver.

9.) A vadászfegyver: A vadvédelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény szerint vadászatra használható lőfegyver.

10.) A festéklövő fegyver: Olyan sűrített levegő vagy egyéb sűrített gáz felhasználásával működő eszköz, melynek csövéből 15 joule vagy annál kisebb mozgási energiával lőhető ki a festéklövedék.

11.) A gáz-és riasztófegyver: Olyan eszköz, amely rendeltetésszerűen csak gáztöltény és riasztótöltény működtetésére alkalmas.

12.) A lőszer: Olyan egybeszerelt (hüvelybe szerelt) töltény, amely lövedéket (nyakban rögzített), lőport (gyors égés során nagy nyomású gáz képződik, amely a lövedéket a csőből kirepíti), továbbá gyúelegyet más néven csappantyút (külső hatásra a hüvelyben lévő lőport belobbantja) tartalmaz. Ha

négy elem valamelyike hiányzik, akkor (pl: gáz-és riasztó) tölténnyel van dolgunk.

13.) Lőszer fajták:

a.) nyomjelző (fényjelző) lövedékű lőszer: olyan lőszer, melynek lövedéke a röppályát láthatóvá tevő, meggyulladó anyagot is tartalmaz,

b.) robbanó lövedéket tartalmazó lőszer: olyan lőszer, amelynek lövedéke becsapódáskor felrobbanó töltetet tartalmaz,

c.) leváló köpenyes lőszer: Olyan lőszer, amelynek lövedéke űrméret alatti, és a fegyvercsőben való megvezetését – esetenként a lőporgázok hajtóerejének átadását is – valamilyen, a lövedékre szerelt alkatrész végzi, amely úgy lett kialakítva, hogy a cső elhagyását követően a lövedékről, annak célba csapódását megelőzően leváljon.

d.) gyújtólövedéket tartalmazó lőszer: Olyan lőszer, amelynek lövedéke olyan vegyi anyagot tartalmaz, amely a levegővel történő érintkezéskor vagy becsapódáskor lángra lobban,

e.) flóberttöltény: Olyan egybeszerelt töltény, melyet gyúelegyes töltényhüvelyből és lövedékből szereltek össze, lőport nem tartalmaz, és hüvelyhossza nem haladja meg a 10,5 millimétert.

f.) expanziós (kiterjedő) lövedékű lőszer: Olyan lőszer, melynek lövedéke üreges csúcsú vagy lövedéke a köpenytől eltekintve nem egy darabból áll.

g.) riasztó-és vaktöltény: Lövedékkal nem rendelkező hang-,fény-és füsthatás kiváltására szolgáló töltény (pl: színházi lőfegyver).

h.) gáztöltény: Olyan, szilárd anyagú lövedékkal nem rendelkező töltény, amely a szemre és a légutakra ingerlő hatást kifejtő adalékanyagot tartalmaz.

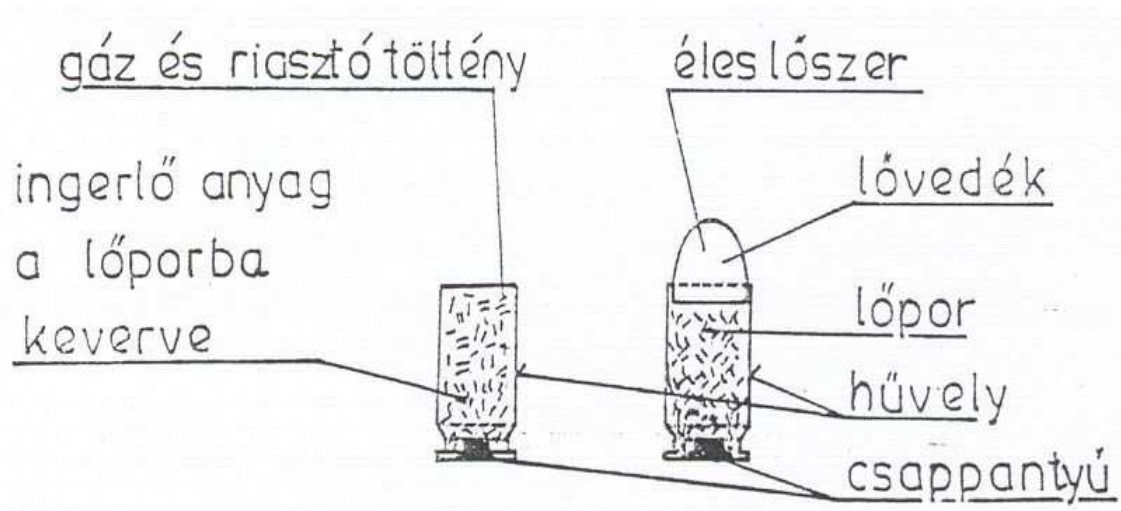
i.) festéklövedék: Festéklövő fegyverekhez használatos, becsapódáskor fölrepedő burokból folyékony festékanyagot tartalmazó, 5 grammnál kisebb tömegű és 12 milliméternél nagyobb átmérőjű lövedék.

14.) A lőszeralkatrész (lőszerelem)

– a lőpor,

– a gyúelegyes töltényhüvely (csappantyús töltényhüvely),

– a csappantyú és minden robbanó, gyújtó, fényjelző, páncéltörő és leváló köpenyes lövedék, melyet tűzfegyverből történő kilövésre terveztek.

1. számú ábra: A pisztoly lőszer részei

15. A tűzfegyver fődarab (lőfegyverdarab)

- a fegyvercső, (a lövés folyamata megy benn végbe, megvezeti a lövedéket, megadja a lövedék kezdősebességét és irányát, huzagolt cső esetében a lövedék forgómozgását)
- a váltócső,
- a betétcső,
- a zár,
- a forgódob és az ezeket egybefogó tokszerkezet. A tűzfegyver fődarab abba a tűzfegyver kategóriába tartozik, amelyre felszerelték, vagy amelyhez gyártották.

16.) A fegyvertartási(fegyverviselési) engedély: Rendőrhatóság által a fegyver, a lőszer tartására kiadott engedély, amely öt évig érvényes. Az engedély kiadása előtt a rendőrhatóság a jogszabályban meghatározott feltételek meglétét megvizsgálja.

A fegyvertartási engedély érvényességi időtartama kérelemre, ha a kiadás egyéb feltételei biztosítottak alkalmanként további öt évre meghosszabbítható. A meghosszabbítást az érvényességi idő lejárta előtt legalább 30 nappal kell kezdeményezni, a kiadásra a (meghosszabbításra) jogosult rendőrhatóságtól. A fegyvertartási engedély meghosszabbítás alkalmával a korábban letett elméleti és gyakorlati vizsgát nem kell megismételni.

A kizárólag 7,5 joule vagy annál kisebb csőtorkolati energiájú lövedék kilövésére alkalmas tűzfegyver és a színházi fegyver tartására, a gáz- és riasztófegyver viselésére, a muzeális fegyver sportlövészeti célú használatára kiadott engedély visszavonásig érvényes.

A fegyvertartási és a fegyverviselési engedély a személyigazolvánnyal vagy a személyazonosság igazolására alkalmas egyéb hatósági igazolvánnyal

(útlevel, pasztik alapú jogosítvány és pasztik alapú lakcímkártya) együtt érvényes.

A fegyvertartási engedély, a fegyverviselési engedély birtokosa az engedély kiadására irányuló kérelmében szereplő adataiban (pl: név változás) és a lőfegyvertartási hely (állandó lakcím) megváltozását 5 munkanapon belül köteles a lakóhelye szerinti illetékes rendőrkapitányságon (írásban) bejelenteni.

A fegyvertartási engedély, a fegyverviselési engedély elvesztését, megsemmisülését 3 munkanapon belül az elvesztés (megsemmisülés) helye, illetve az állandó lakóhelye szerinti illetékes rendőrkapitányságon be kell jelenteni.

17.) A fegyverszerzési engedély: Kérelemre, az illetékes rendőrhatalóság által lőfegyver, illetve lőszer megszerzésére (megvásárlására) szóló, 90 napig érvényes engedély. A kérelemhez csatolni kell a jogszabályban meghatározott egyéb (pl. pszichikai alkalmasság, egészségi alkalmasság) feltételek meglétét igazoló okmányokat is.

A fegyverszerzési engedéllyel rendelkező személy a birtokába vett lőfegyvert és lőszert, a fegyvertartási engedély kiadása céljából a birtokba jutást követő 5 munkanapon belül köteles az engedélyt kiállító hatóságnak (a vásárlást igazoló okmányokkal együtt) bemutatni.

A lőfegyvert és lőszert csak az arra jogosulttól, vagyis lőfegyverkereskedőtől, vagy a fegyverszerzési engedélyben meghatározott fegyvernek megfelelő tartási engedéllyel rendelkező természetes személytől lehet megvásárolni.

A lejárt engedélyt, az azt kiállító hatóságnak az érvényességi időpont lejártát követő 5 munkanapon belül vissza kell szolgáltatni.

A fegyverszerzési engedély elvesztését, megsemmisülését 3 munkanapon belül az elvesztés (megsemmisülés) helye, illetve az állandó lakóhelye szerinti illetékes rendőrkapitányságon (írásban) be kell jelenteni.

18.) Az engedély(ek) visszavonása: A kiállító hatóság a kiadott engedélyt (engedélyeket) haladéktalanul visszavonja, ha a kiadás valamely feltétele már a kiadáskor sem állt fenn, vagy a kiadásnak valamely feltétele később megszűnt. Az engedélyt vissza kell vonni abban az esetben is, ha az engedély birtokosa a fegyverekről és lőszerekről szóló törvényben, illetve a végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott kötelezettségét (pl: a tárolás szabályait) megszegi.

19.) A lőfegyver és lőszervásárlás: A fegyverszerzési, a fegyvertartási engedéllyel, a fegyverviselési engedéllyel rendelkező személy lőfegyverkereskedőtől, az engedélyezett fegyver típusra tartási, fegyverviselési engedéllyel rendelkező személytől külön engedély nélkül vásárolhat lőfegyvert és lőszert.

20.) A lőfegyverjavítás: A rendeltetésszerű használatnak meg nem felelő lőfegyver fegyverrészének ugyanolyan alkatrészre történő kicserélése, a lőfegyver irányzékán – a rendeltetés szerinti beállítás, illetve a tartozékok rendeltetésszerű a körülményekhez igazodó cseréje kivételével – végrehajtott módosítás, továbbá a lőfegyver működőképességének a helyreállítása.

21.) A fegyverek vizsgálata: Az a folyamat, amelynek során a lőfegyvert, a lőfegyver fődarabjait, a lőszeret a biztonságos kezelés (működés) érdekében a jogszabályban kijelölt (felhatalmazott) szervezet megvizsgál. A jogszabály alapján a vizsgálatot hazánkban a Polgári Kézilőfegyver-és Lőszervizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság (Vizsgáló) végezheti. A vizsgálat eredményéről a Vizsgáló tanúsítványt állít ki.

A Vizsgálónál a már használatban lévő fegyvert az alábbi esetekben kell bemutatni:

- a lőfegyver (gáz-és riasztófegyver) javítása során a fokozott igénybevételnek kitett alkatrészeket (pl: a zárszerkezet, a fegyvercső, a tok stb.) valamelyikét kicserélték vagy méretét megváltoztatták,
- a lőfegyveren (gáz-és riasztófegyveren) a javítás alkalmával főrabot cserélte,
- lőfegyver, színházi fegyvereseten a fegyver vizsgálati tanúsítványban megadott érvényességi határidő lejártakor, de legalább tízévenként (ez a kötelezettség a fegyvertartási (viselési) engedéllyel rendelkezőt terheli),
- a lőfegyverek és lőszeret vizsgálatáról szóló külön jogszabályban meghatározott egyéb esetekben.

22.) A fegyverek szemléje: A már használatban lévő fegyverekre terjed ki, ennek keretében szemlézni kell azokat a fegyvereket, amelyeket a jogszabályban elismert egyedi vagy típusvizsgálati próbajellel láttak el, de tanúsítvánnyal nem rendelkeznek. A tanúsítvány kiállításához az erre feljogosított Vizsgáló a bemutatott fegyvert szemrevételezéssel megvizsgálja, ellenőrzi azon az elfogadott próbajelek meglétét.

Gáz-és riasztófegyver esetén meggyőződik arról, hogy azon nem hajtottak végre olyan változtatást, amivel jellegének megváltoztatásával lőfegyverré lehet átalakítani. A jogszabályi megfelelés esetén a szemle eredményéről a Vizsgáló tanúsítványt állít ki.

23.) A hangtompító: A lőfegyver torkolatdörejének csökkentésére szolgáló, a fegyvercsőre vagy annak torkolatára felszerelt eszköz.

24.) A fegyverviselés: A fegyvernek természetes személy testén, illetve a testén lévő ruházatán rejtett vagy nyílt módon történő elhelyezése.

25.) A lőfegyvertartási cél: Az önvédelem, a munkavédelem, a céllövészet, az oktatás, a sportlövészet, a személy-és vagyónvédelem és a vadászat.

26.) A lőfegyvertartása: Magába foglalja a fegyver birtoklását, a viselését és annak tárolását.

27.) A lőfegyver átadása: Azt jelenti, amikor a lőfegyver a tartási engedéllyel rendelkező személy (szervezet) felügyelete alól kikerül. Pl: a fegyvertartási engedéllyel rendelkező személy a fegyverét az arra jogosult lőfegyver-kereskedőnek eladja, vagy a lőfegyverjavításra jogosult szervnek javítás vagy bevizsgálás céljából az arra jogosult szervnek átadja stb.

28.) A lőfegyver átengedése: Azt jelenti, amikor a lőfegyvert a tartási engedéllyel rendelkező felügyelete alatt használják. Pl: az azonos típusú fegyvertartási engedéllyel rendelkező személynek lögyakorlat végrehajtása céljából a tartási engedéllyel rendelkező átadja, és a lögyakorlat végrehajtása alkalmával személyesen jelen van.

29.) Az önvédelmi célú lőfegyvertartás engedélyezése: A rendőrhatalóság önvédelmi célra kettő darab rövid lőfegyver (és lőszer) megszerzését, tartását engedélyezheti annak, aki bizonyítja, hogy élete, testi épsége – tűzfegyverrel elhárítható vészhelyzet fennállása miatt – fokozott védelmet igényel.

30.) A használt fegyver: Az a fegyver, amely az első forgalomba hozatal előtti vizsgálata már megtörtént.

31.) Kaliber (ürméret): A fegyvercső belső átmérőjének névleges mérete.

A lőfegyver megszerzési, tartási és viselési engedély kiadásának feltételei

A rendőrhatalóság lőfegyver megszerzésére és tartására csak akkor adhat engedélyt, ha a kérelmező

- nem áll a 253/2004. (VIII.31. Kormányrendeletben meghatározott kizáró feltételek hatálya alatt (pl: a társadalomra különösen veszélyes bűncselekmények elkövetéséért a kérelmezőt nem ítélték el stb. esetek),

- a külön jogszabályban meghatározottak szerint a lőfegyvertartásához előírt egészségi alkalmasságát igazolja,

- a külön jogszabályban meghatározott szerint a lőfegyver tartásához szükséges elméleti ismereteket és gyakorlati jártasságát igazoló vizsgát tett és a vizsgabizottság megítélése szerint felkészültsége alapján a lőfegyver biztonságos kezelésére és használatára képes.

- a lőfegyver, a lőszer tárolásának jogszabályban meghatározott feltételeivel rendelkezik (rendelkezik állandó bejelentett lakcímmel),
- a 18. életévét betöltötte cselekvőképességében nem korlátozott, nem áll gondnokság alatt.

A gáz-és riasztófegyver önvédelmi célra történő viselési engedély minden tizennyolcadik életévét betöltött személynek adható, aki a kiadáshoz szükséges jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel.

A fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelmények (vizsga)

A lőfegyver tartásához előírt vizsgát a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság által kijelölt vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgára írásba kell jelentkezni és a jogszabályban meghatározott vizsgadíjat kell fizetni. Vizsgára csak az a jelentkező bocsátható, aki a vizsgadíjat befizette, és az igazolószelvényt bemutatta. A jelentkezőnek meg kell jelölni, hogy milyen jellegű lőfegyverre, illetve lőfegyverekre kíván vizsgát tenni. A vizsgára jelentkezésnek nem feltétele a lőfegyver megszerzésére és tartására irányuló kérelem benyújtása.

A vizsga elméleti (írásbeli és szóbeli) valamint gyakorlati részből áll. Lőgyakorlatot csak üzemeltetési engedéllyel rendelkező lőtéren lehet végrehajtani. A vizsgázó lőgyakorlata akkor minősíthető megfelelőnek, ha a lőfegyver kezelését, használatának szabályait a gyakorlatban helyesen és biztonságosan alkalmazza. Sikeres vizsgának minden vizsgarész eredményes teljesítése minősül. Sikertelen vizsga esetén a sikertelen vizsga napjától számított egy éven belül a vizsga megismételhető. A vizsga megismétlésére a sikertelen vizsga napján nem kerülhet sor. Az eredményes részvizsgákat nem kell megismételni. Az eredményes vizsgáról vizsgabizonyítványt állítanak ki és adnak át a vizsgázónak.

A vizsgán a lőfegyver szerkezetére, működésére, kezelésére, megszerzésére, tartására, átadására, használatára, viselésére vonatkozó ismeretekről elméleti vizsga keretében (általában tesztlap kitöltésével) kell számot adni, és lőtéren eredményes lőgyakorlatot kell végrehajtani. Az elméleti és gyakorlati kérdéseket jogszabály állapítja meg.

A fegyverek csoportosítása

A hazai szabályozás (törvény, illetve a kormányrendelet) alapján a fegyverek többféle szempont alapján csoportosíthatóak

Az egyik lehetséges csoportosítás:

- 1.) A lövés leadásának és az újra töltés módja,
- 2.) A fegyvermérete (hossza),

3.) A fegyver cső belső kialakítása szerint.

1.) A lövés leadásának és az újra töltés módja alapján

a.) Az automata fegyverek: az olyan fegyverek, amelyek minden lövés után automatikusan újratöltnek, és az elsütőbillentyű egyszeri működtetésével egynél több lövést képesek leadni.

b.) A félautomata lőfegyverek: az olyan lőfegyverek, amelyek minden lövés után automatikusan újratöltnek, és az elsütőbillentyű egyszeri működtetésével csak egy lövést képesek leadni.

c.) Az egylövetű lőfegyverek: olyan tölténytár nélküli lőfegyverek, amelyeknek a töltényürjébe vagy a csőfar töltőnyílásába, illetve csőtorkolatán keresztül a csővébe minden egyes lövés leadása előtt külön kell behelyezni a löszert vagy löszer alkatrészeket.

d.) Az elöltöltő lőfegyverek: az olyan egylövetű- vagy ismétlőfegyverek, amelynél a lőport és a lövedéket kizárólag a csőtorkolat irányából lehet a csőbe vagy a forgódobba betölteni, rendeltetésszerűen fekete lőporral vagy gyárilag a fekete lőpor kiváltására készült lőporral és hozzávaló csappantyúval működtethető.

e.) Az ismétlő lőfegyverek: olyan lőfegyverek, amelyeket úgy terveztek és alakítottak ki, hogy minden lövés leadása után a tölténytárból vagy a forgódobból a szerkezet kézi működtetésével tölthető újra.

2.) A fegyverek méret szerinti osztályozása (besorolása)

A lőfegyverek cső és teljes hosszúságuk alapján besorolhatóak

- a.) a rövid,
- b.) a hosszú lőfegyverek kategóriába.

Legfőbb ismérvek:

a.) rövid lőfegyver: az olyan lőfegyver, amelynek csőve nem haladja meg a 30 cm hosszúságot, vagy amelynek teljes hossza nem haladja a 60 cm-t. (pl. a marok lőfegyverek, a flóbert pisztoly, a gáz és riasztópisztoly stb.)

b.) hosszú lőfegyver: az olyan lőfegyver, amelynek csőve meghaladja a 30 cm hosszúságot, vagy amelynek teljes hossza meghaladja a 60 cm-t. (pl. vadászfegyverek, egyes sportfegyverek stb.)

3.) A fegyvercső belső kialakítása szerinti besorolás

- huzagolatlan (sima): általában sörétes lőszer lönek ki az ilyen fegyverekből,
- huzagolt (vont csövű): a fegyvercső belső felületének olyan kialakítása, amelyik a lövedéket hossz tengelye körüli forgómozgásra kényszeríti. Ezáltal nő a lőtávolság és pontosabb a célzás.

A fegyver és lőszer forgalmazása és tartása

Nem engedélyezhető annak a fegyvernek a forgalmazása, illetve tartása amelyet:

- a külön jogszabály szerint egyedi vagy típusjóváahagyó vizsgálattal a biztonságos működés céljából nem vizsgáltak be,
- amelynek a használattal kapcsolatos alkalmasságát beütött próbajellel nem igazolják,
- az egyedi azonosításra alkalmas gyártási (azonosítási) számmal nem láttak el,
- lőfegyver esetében nem alkalmas arra, hogy más tárgy benyomását keltse, továbbá a vadászathoz vagy sportlövészethez szükséges mértéken túl nem alkalmas az összehajtásra, megrövidítésre, a gyorsított szétszerelésre és átalakításra, és az egyedi vizsgálatról megfelelőnek minősített értékelésű tanúsítvánnyal rendelkezik.

Nem engedélyezhető továbbá – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában

- az „A” kategóriába tartozó tüzfegyver vagy lőszer,
- az automata lőfegyver,
- a hangtompító,
- külső formájában automata szerkezetű lőfegyverre hasonlító félautomata lőfegyver,
- huzagolt csövű lőfegyverhez való leváló köpenyes lövedékkel szerelt lőszer megszerzése és tartása, valamint lézeres célzókészülék és éjszakai irányzék lőfegyverre történő felszerelése.

Nem engedélyezhető olyan lőfegyver, lőszer megszerzése és tartása, amelynek használatát arra a célra, amelyre kérelmezték, más jogszabály tiltja.

A cserélhető csövű tüzfegyver fődarabjait egyedi azonosításra alkalmas gyártási számmal kell ellátni, ennek hiányában a tüzfegyver, illetve a fődarab nem hozható kereskedelmi forgalomba.

Az egyedi vizsgálat elvégzéséről tanúsítvánnyal rendelkező lőfegyver kivételével lőfegyver csak a fegyverek és lőszer vizsgálatára kijelölt szervezet szemléléséről kiadott tanúsítvány birtokában forgalmazható és tartható.

A fegyverek szállításával, viselésével és tartásával kapcsolatos általános szabályok

A lőfegyvert, gáz-és riasztófegyvert tartó személy:

1.) Lakott területen, közterületen, nyilvános helyen, közforgalmú közlekedési eszközön – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – vadászlőfegyverét vagy sportlőfegyverét csak ürítve, tokban, sportcélú rövid lőfegyverét üres tárral, a fegyver, a tár és a lőszer elkülönített csomagolásával, zárt dobozban vagy egyéb zárt tárolóeszközben szállíthatja.

2.) lakott területen, közterületen, nyilvános helyen, közforgalmú közlekedési eszközön önvédelemre, személy-és vagyonvédelemre engedélyezett rövid lőfegyverét, viselési engedély esetén gáz- és riasztófegyverét betárazva, a véletlen elsülés ellen biztosítva, rejtve viselheti.

3.) A lőfegyver szállításakor, viselésekor és használatakor a lőfegyvertartási engedélyt, a lőfegyver tanúsítványt, gáz-és riasztófegyver viselésekor a viselési engedélyt, és a lőfegyver tanúsítványt mindig köteles magánál tartani.

A személy és vagyonőrök a vagyonőri formaruha viselése esetén (szolgálatteljesítésük időtartama alatt) a marok lőfegyverüket nyíltan nem viselhetik. (pl.: pénzügyi ügyfélváró terében, recepciós szolgálat teljesítése, pénz kísérés alkalmával stb.). A tiltás oka a marokfegyver megszerzését célzó jogellenes támadások megelőzése.

4.) A muzeálisnak minősülő fegyvert önvédelmi célra nem viselhet.

5.) A kizárólag 7,5 joule vagy ennél kisebb csőtorkolati energiájú tűzfegyvert, a légfegyvert, a festéklövő fegyvert, gáz- és riasztófegyvert a hozzá tartozó lövedékektől, tölténytől elkülönítve, jól zárható helyen úgy kell tárolni, hogy ahhoz illetéktelen személyek ne férjenek hozzá.

6.) A lőfegyverét, gáz-és riasztófegyverét annak vizsgálatáról kiállított tanúsítványban megadott idő lejártá után a próbajel érvényesítéséig, illetőleg a próbajel érvénytelenítése esetén nem használhatja.

7.) A munkavégzési célú lőfegyverét, a lőfegyver tartásához szükséges alkalmazási feltétel, munkakör megszűnését követő 3 munkanapon belül az engedélyt kiadó hatóságnak be kell szolgáltatni,

8.) A fegyverét nem szállíthatja, nem viselheti, és nem használhatja, ha szeszes italtól befolyásolt állapotban, illetve, ha szervezetében kábítószer, illetve pszichotróp anyag van. (pl. feszültség oldását célzó gyógyszert vett be stb.)

9.) A kizárólag 7,5 joule vagy ennél kisebb csőtorkolati energiájú tűzfegyveren, a légfegyveren, a festéklövő fegyveren, a gáz- és riasztófegyveren olyan változtatás nem végezhető, amely annak csőtorkolati teljesítményét megnövelné, illetve azt a fegyver jellegének megváltoztatásával lőfegyverré alakítaná át.

Továbbá szabályok:

1.) A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy csak cselekvőképes, nagykorú személy felügyelete mellett használhat festéklövő fegyvert, légfegyvert.

2.) A kizárólag 7,5 joule vagy annál kisebb csőtorkolati energiájú tüzfegyver, festéklövő fegyver, légfegyver lőtéren (pincelőtéren, szobai lőtéren), céllövöldében, bekerített magánterületen, a fegyver használatára vonatkozó biztonsági előírások betartása mellett, kizárólag sportlövészetre vagy céllövészetre használható.

3.) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a kizárólag 7,5 joule vagy annál kisebb csőtorkolati energiájú légfegyver, számszeríj, szigonypuska közterületen, nyilvános helyen – ideértve az ott lévő járművek belső tereit is –, közforgalmú közlekedési eszközön csak zárt tárolóeszközben birtokolható (szállítható).

4.) A színházi fegyver színpadon vagy egyéb előadás, illetve filmforgatás vagy hagyományörző bemutató helyszínén viselhető és használható. A színházi fegyverek kezelésére és tárolására, a tárolás helye szerint illetékes rendőrkapitányság hozzájárulásával, 18. életévét betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű felelős személyt kell kijelölni.

5.) A színházi fegyver csak az előadás, a filmforgatás vagy a hagyományörző bemutató időtartamára, az előadásban, a filmforgatásban, illetve a bemutatón közreműködő személynek adható át. A színházi fegyvert a hozzá tartozó tölténytől elkülönítetten, jól zárható helyen kell tárolni.

6.) A számszeríj kizárólag sportíjászatra, az e célra kijelölt helyen viselhető és használható a terület kezelőjének hozzájárulásával és a lőtérre vonatkozó biztonsági előírások alkalmazása mellett. A számszeríj viseléséhez és használatához védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye, illetve vadászterületen a vadászatra jogosult hozzájárulása is szükséges. A szigonypuska csak tudományos vagy állategészségügyi célra használható.

A lőfegyver ismeret és gyakorlati jártasság szintentartása

Az önvédelmi célú lőfegyver tartására engedéllyel rendelkező személy köteles évente legalább egy alkalommal lögyakorlaton részt venni, és a lőtérnapló alapján kiállított igazolást 5 munkanapon belül a lakóhelye szerint illetékes megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságnak leadni.

Szervezet (munkáltató, alkalmazó) esetében annak vezetője köteles gondoskodni a lőfegyver használatára jogosult alkalmazottak rendszeres, de évente legalább négy alkalommal történő lökiképzéséről.

A lőfegyverhasználata

A fegyver az engedélyezett célra (az önvédelem, a munkavégzés, a céllövészet, az oktatás, a sportlövészet, a személy-és vagyonvédelem és a vadászat) valamint lőtéren lögyakorlatra használható.

A fegyverhasználat kérdésénél meg kell említeni a jogos védelmet és a végszükséget. A jogos védelem és a végszükség adott esetekben, helyzetekben a büntethetőséget (társadalomra veszélyességet) zárja ki. A jogos védelem és a végszükség fogalmát a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény állapítja meg.

A jogos védelem: Nem büntethető, akinek cselekménye a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges. A jogosan védekező olyan támadást hárít el, amelynek megakadályozása az állami szervek feladata lenne. Szükség azt fejezi ki, hogy a védekező cselekménye csak olyan lehet, amely a támadás sikeres elhárítását a lehető legkisebb sérelemmel éri el. (például: a támadó élete nem vehető el, ha a támadás testi sértéssel is elhárítható)

Nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert az ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni. A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza az elhárítás mértékének felismerésében. (fokozott érzelmi állapot)

A jogos védelem kérdése és a vagyonőr cselekedete

Előfordul, hogy az elkövető (a vagyonőr) jogos védelemben cselekszik, illetőleg védekezése során erre hivatkozik.

A konkrét esetben a történések egész folyamatát vizsgálják, és a cselekménysor összefüggő vizsgálata alapján ítélt meg, hogy a cselekmény véghezvitelének időpontjában a jogos védelmi helyzet fennállott-e. Nem lehet a jogos védelmi helyzetet megállapítani a jogtalan támadás befejezése után – a vagyonőr által védett létesítménybe behatoló személy, a vagyonőr felszólítására elállt a cselekménye további folytatásától stb.–, ha újabb támadás veszélye közvetlenül nem fenyeget. A jogos védelem esetében a támadás-elhárítás – mint cél, például a behatoló az élet kioltására alkalmas eszközzel rátámad a vagyonőrre – szabja meg a határt. Szükséges megemlíteni a megtorlást, amely kívül esik a jogos védelem körén. Ez azt jelenti többek között, hogy ha fegyverhasználatra történő felhívást követően a behatoló abba hagyta cselekményét, nem kerülhet sor szándékos személyre leadott lövésre.

A jogtalan támadás esetén a megtámadott őr nem köteles meneküléssel kitérni a támadás elől, kivéve a súlyosabb fokban kóros elmeállapotban,

szemmel láthatóan tudatzavarban levő személyek jogtalan támadása esetén függetlenül attól, hogy a tudatzavart állapotot mi válthatta ki.

A jogos védelem szükségességének megítélését meghatározza a meghatározott veszélyhelyzet felmérése, az egymással szemben álló személyek adottságai, a támadók, illetőleg védekezők számaránya, fizikai erőfölénye és az ebből fakadó támadási és védekezési lehetőségek alapján kell a helyzetet értékelni. Például, a járőrszolgálatban lévők a védett objektum területén észlelik egy szemmel láthatóan fegyver nélküli fiatalkorú jogtalan tevékenységét, és az a megelőző intézkedéseknek eleget tett és ezt követően a járőr tagjai a behatoló fiatalkorút bántalmazták, nem hivatkozhatnak a szükség helyzetre.

A jogos védelmi cselekmény arányossága szempontjából azt kell vizsgálni, hogy az elhárító magatartás nem idézet-e elő aránytalanul nagyobb sérelmet, mint amelyet a jogtalan támadás okozott volna. Az élet ellen irányuló támadás esetén azonban az arányosság vizsgálata szükségtelen. Más a helyzet, ha a támadás a testi épség ellen irányul. Ilyen esetben az elhárító magatartásnak arányban kell állnia a támadással. Nem jelenti az arányosság követelményének a megsértését, ha az életveszélyes testi sértés okozását célzó jogtalan támadás elhárítása a támadó halálát eredményezi. Például a behatoló az élet kioltására alkalmas eszközzel rátámad a vagyonőrre, és annak már nincs ideje a megelőző intézkedések megtételére.

A szükségességet és arányosságot tárgyi tényezők alapján kell megítélni. Ijedtség vagy a menthető felindulás által az őr felismerési, akarati vagy értékelő képességét kizáró vagy korlátozó tudatzavar azt eredményezheti, hogy a megtámadott a tényleges vagy közvetlenül fenyegető támadást az elhárítás időpontjában a valóságosnál súlyosabbnak ítéli meg, illetőleg azt súlyosabban viszonzza. Például a behatoló a vagyonőr megelőző intézkedéseinek nem tesz eleget, és segítségül hívja a vagyonőr által az addig még nem látott társait és őket az őr bántalmazására, szólítja fel.

A végszükség: Nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott. Nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van. A tévedés nem zárja ki a büntethetőséget, ha gondatlanság okozza, és a törvény a gondatlanságból eredő elkövetést is bünteti. Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelmében így jár el, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére, és a cselekmény kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett. Közvetlen veszélyt természeti csapás, tűz, állat támadása stb. alapozza meg, vagyis a kár, a sérelem azonnali bekövetkezésének a lehetősége fennáll. A másként el nem háríthatóság azt jelenteni, hogy a végszükségi helyzetben cselekvő személy magatartása szükséges, mert más elhárítási mód használat nem lehetséges, vagy nem lenne célravezető.

A végszükségben cselekvő veszélyt elhárító magatartása nem büntethető. Még a feltételek fennállása esetén sem állapítható meg a végszükség annak a javára, akinek (pl: a katona, a tűzoltó, a rendőr) hivatásánál fogva a veszély vállalása a kötelessége.

A fegyver javítása és az öntöltő maroklőfegyver karbantartásnak szabályai,
a karbantartás eszközei és módja

A fegyvert (természetesen az öntöltő maroklőfegyvert is) csak olyan helyiségben szabad karbantartani, ahol illetéktelen személyek nem tartózkodnak.

Legfontosabb és a legelső lépés a fegyver töltetlenségének a megállapítása. A fegyver töltetlenségének megállapítását követően a fegyvert fő részeire szedjük szét és pormentes helyre (pl. munkaasztalra, tiszta textíliára stb.) helyezzük.

A szétszedett főrészeket fegyverolajjal vékonyan bekenjük és állni hagyjuk. A fegyverolaj a lerakodott szennyeződések feloldóját. A beolajozott főrészeket puha ronggyal, kóccal, a csövet csőkefével (amely készülhet bronzból, rézből) tisztára töröljük.

A makacsabb szennyeződések fapálcikával, fapálcikára feltekert ronggyal távolítjuk el. A kemény fémtárgyak használatától el kell tekinteni, mivel azok megsértik a fegyver lágyabb fémrészeit és így fegyver alkatrészeinek idő előtti kopását idézhetik elő.

A fegyver tisztításához benzin, illetve minden olyan szerves (szervetlen) oldóanyag használat tilos, amelyek az olajokat oldják. Az ilyen anyagok lehet, hogy a fegyverben lerakodott szennyeződések eltávolítják, de egyúttal a biztonságos működéshez elengedhetetlenül szükséges minimális kenőréteget (olajfilm) is eltávolítják.

A lőfegyver, lőszer, lőszerelem tárolása

A lőfegyvert a lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy által állandóan lakott lakásban – szervezet esetén őrzött, vagy riasztó berendezéssel védett épületben – ürített állapotban, biztonsági zárral rendelkező lemezszekrényben, illetéktelen személyektől elzárva kell tárolni.

Rövid lőfegyver egyéb feltételek betartása mellett, falhoz, padlóhoz vagy szekrényhez rögzített biztonsági zárral rendelkező lemezdobozban is lehet tárolni.

A lőszert a lőfegyvertől elkülönítve, biztonsági zárral rendelkező lemezszekrényben vagy falhoz, padlóhoz, szekrényhez rögzített biztonsági zárral rendelkező lemezdobozban, illetéktelen személyektől elzárva kell tárolni.

Abban az esetben, ha a lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy valamilyen okból nem tudja biztosítani a lőfegyver (lőszer) tárolásával kapcsolatos feltételeket, akkor jogszabály felhatalmazása alapján a lőfegyvere tárolásával kapcsolatosan az alábbiakat teheti:

1.) Más személyt megbíz (feltéve, hogy a megbízott személy azonos típusú fegyvertartási, tárolási engedéllyel rendelkezik)

2.) A lakóhely szerinti megyei (budapesti) rendőrkapitányságon ideiglenesen helyezi el, amelyért a jogszabályban meghatározott napi térítési díjat kell fizetni.

A lőfegyver, lőszer, lőszerelem tárolásának ellenőrzése

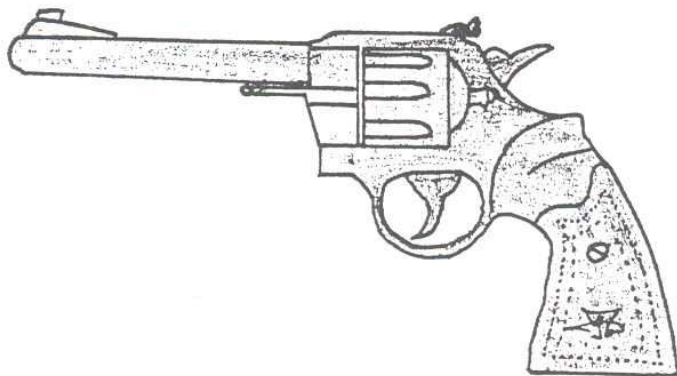
A jogszabályban és az engedélyben meghatározott kötelezettségek betartását a rendőrség ellenőrzi.

Az engedéllyel rendelkező köteles az ellenőrzést lehetővé tenni, az ellenőrzést végző rendőrt a fegyver vagy lőszer tárolására szolgáló helyiségbe beengedni, részére a szükséges tájékoztatást, felvilágosítást megadni, felhívására a fegyvert és lőszert, valamint az ellenőrzéshez szükséges okmányokat átadni. Az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni és azt az ellenőrzés napjától számított 5 munkanapon belül az ellenőrzött személlyel, illetve az engedéllyel rendelkezővel ismertetni kell.

Marok (rövid) lőfegyverek általános ismérvei

A maroklőfegyverek esetében megkülönböztetjük a revolvereket. és a pisztolyokat.

A revolver főbb ismérvei: a forgótár központi tengelyen forog, a tár általában 6 db lőszer befogására alkalmas. Egyes (gáz-riasztó, légpisztoly, flóbert) marokfegyverek forgótárába akár 8-12 db lőszer is behelyezhető.

2. számú ábra: A revolver

A pisztoly főbb ismérve: a lőszeret tárba helyezük el, és a megtöltött tárat a pisztoly markolatába ütközésig betoljuk. A tárba csak annyi lőszer helyezhető el, amennyire azt tervezték. A tár telítettségét jelzi többek között az is, hogy a legfelső lőszeret nem lehet lefele nyomni, nem lehet a tárba behelyezni.

Az öntöltő maroklőfegyver ismérvei:

Hosszúsága 10-30 cm, súlya 0,7-2,0 kg-ig terjedhet. Tárcapacitása 6-15 db lőszer.

- gyakorlati tűzgyorsasága: 30-50 lövés/min
- a lövedék kezdő sebessége: 300-400 m/ sec.
- a lövedék ölő hatása: 300-500 m (ami azt jelenti, hogy céltévesztés esetén ezen a távolságon belül, ha a céltévesztett lövedék élőlényt talál el, a véletlenül eltalált élőlénynek súlyos sérülést, akár annak halálát is okozhatja a lövedék)

- hatásos lőtávolsága: 30-50 m (mivel rövid lőfegyverről van szó csak rövidtávon hatásos)

A hatásadatok lőfegyver típusonként és űrmérettől függően változhatnak.

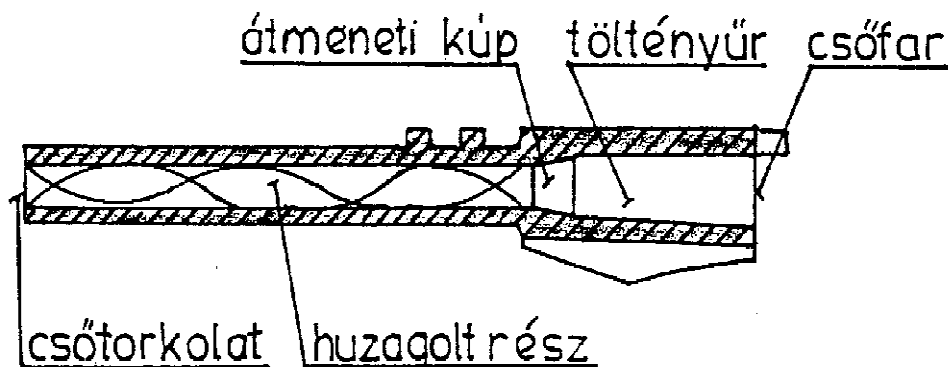
Gáz és riasztófegyver

- közvetlen közletről halálos,
- 1,5 - 2 centiméteren belül életveszélyes,
- 1-1,5 méteren belül sérülést
- 1,5-3 méteren belül hatásos.

A maroklőfegyver fő részei és rendeltetésük

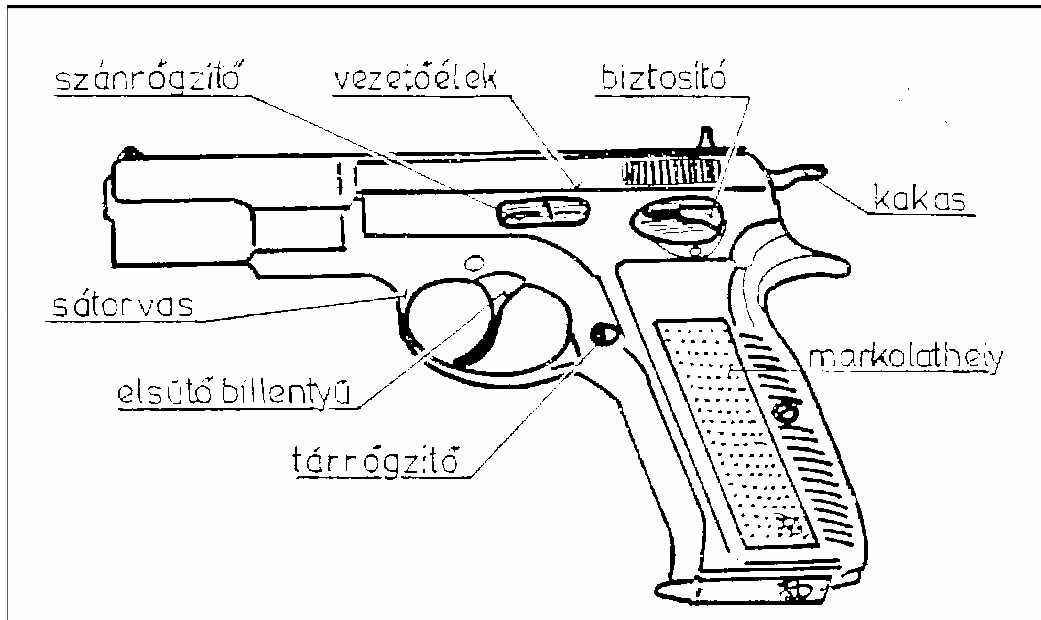
- a.) a cső,
- b.) a tok,
- c.) a szán,

a.) A cső: huzagolt, a lövés folyamata megy benne végbe, megvezeti a lövedéket, megadja irányát, forgómozgását és kezdősebességét. A huzagolás és a forgómozgás kívülről nem látszik csak, ha szembe fordítjuk a csövet. Ezt a mozdulatot a balesetek elkerülése érdekében nem javasoljuk.

3. számú ábra: A cső részei

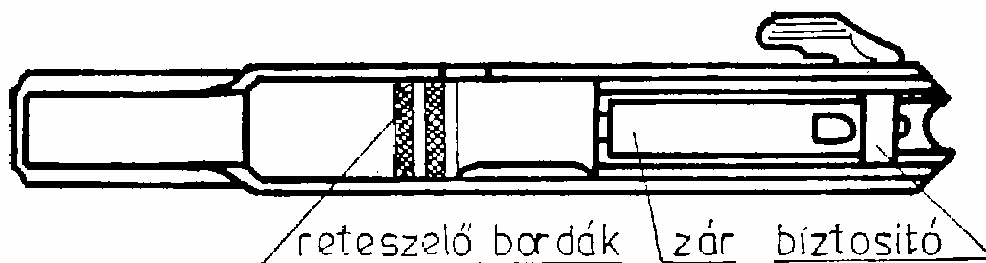
b.) A tok: összefogja a pisztoly részeit, tartalmazza az elsütőszerkezetet (ez az összefoglaló neve az elsütőbillentyűnek, kakasnak és a további nyúlványoknak)

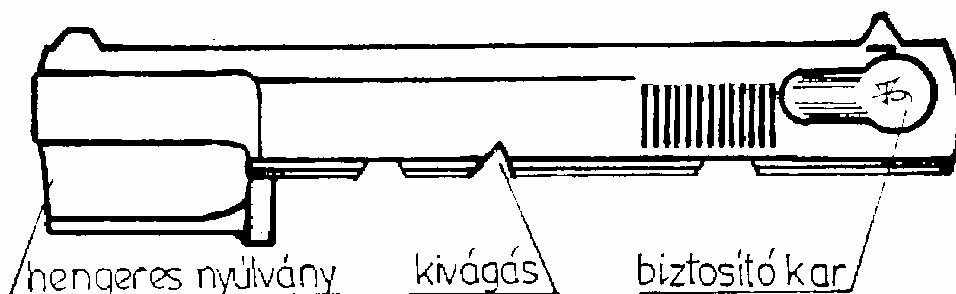
4. számú ábra: A tok fő részei

c.) A szán: felül helyezkedik el, s a tüzelési (lövés) műveleteknél van szerepe (elsütés, töltés-ürítés). A szánon található többek között a célgömb és a nézőke (a pontos célzást segítik) a hüvelykivető (az üres hüvelyt eltávolítja a töltényűrből) stb.

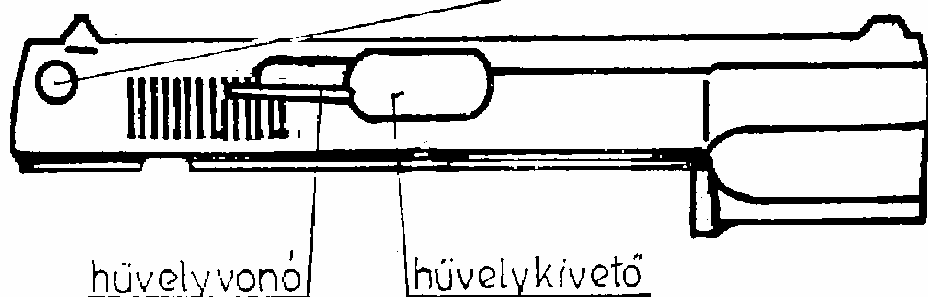
szán alulnézete:

szán baloldali nézete:

szán jobboldali nézete:

5. számú ábra: A szán részei

A maroklőfegyver általános működési elve

Pisztoly esetén a betöltött tárat a markolatba helyezük (ütközésig feltoljuk). A pisztolyt a biztosítókarral (általában a bal oldalon található) kibiztosítjuk és a szánt hátra húzzuk a helyretolórugó ellenében. A tárból, a tárrugó segítségével egy lőszer a töltényűr elé kerül. A szánt elengedve a helyretolórugó a szánt előre mozgatja és a löszert betolja a töltényűrbe (csőretöltés).

Az elsütőbillentyű elhúzásával a kakas előre csap és ráüt az ütőszegre. Az ütőszeg a hüvelyfenéken elhelyezett csappantyúra csap és a gyúelegyet belobbantja. A gyúelegy szúrólángja meggyújtja a lőport. A lőporgáz hatására a

lövedék beindul a csőben, és a huzagokon keresztül forgómozgással elhagyja azt. A löporgáz hatására a szán a helyretolórugó ellenében hátra felé mozog, a hüvelyvonó karok segítségével az elhasználódott hüvely kivetődik – a szán oldalán kialakított kivetőréseken –, a tárból újabb lőszer kerül a töltényűr elé. A helyretolórugó hatására a szán ismét előre mozog, és a löszert betolja a töltényűrbe (újrátölt). Az újabb lövés leadásához az elsütőbillentyűt meg kell húzni. (félautomata fegyver). Amikor a tár kiürül (elfogy a benne korábban elhelyezett lőszer) a szán általában hátsó helyzetben marad.

Működésük általában ún. súlyzáras rendszerű. A súlyzáras működés lényege, hogy a lövéskor a táguló löporgázok ugyanolyan erővel tolják előre a lövedéket a csőben, amilyen erővel a hüvely löki hátra a szánt, annak teljes súlyával, miközben a szán oldalán kialakított nyíláson át távozik a hüvely. Ezután a helyretoló újra visszarántja a szánt, és így újra töltődik a fegyver.

A lövés közben a szán mozgása megmutatja, hogy milyen típusú maroklőfegyverrel van dolgunk. Abban az esetben, ha a lövéskor nem látjuk a szánt hátramosogni és a hüvelykivetődését, akkor vélhetően gáz-riasztófegyvert vagy légfegyvert látunk (hallunk). Ha a szán hátsó helyzetben marad, akkor vagy kiürült a tár vagy valamilyen fegyverrel kapcsolatos hiba lépett fel.

A maroklőfegyver töltésének és ürítésének szabályai

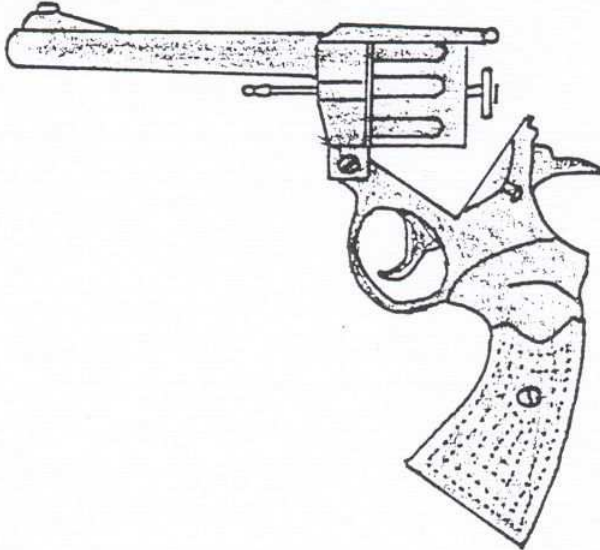
a.) töltetlenség ellenőrzése (pisztoly esetén)

- a fegyvercsőve felfelé, vagy egyéb semleges irányba néz, (nem emberre, állatra, kemény fémtárgyra tartva, vagy lefelé a töltő-ürítőhelyen kialakított homokkal feltöltött és a padozaton elhelyezett faláda irányába),
- a biztosítókar elmozdításával kibiztosítunk,
- a tár biztosítógombot benyomva kivesszük (kicsusszantjuk) a tárat,
- a szánt hátra húzzuk és a kivetőréseken keresztül meggyőződünk arról, hogy a töltényűrben található-e lőszer,
 - elengedjük a szánt,
 - elsütőbillentyű meghúzásával fesztelenítünk (a kakast),
 - biztosítókart alapállásba helyezzük.

Ha használtuk fegyverünket (pisztolyunkat) és az utolsó lövés után a szán hátsó helyzetben maradt, akkor a biztosítókarral kapcsolatos mozzanat kimarad.

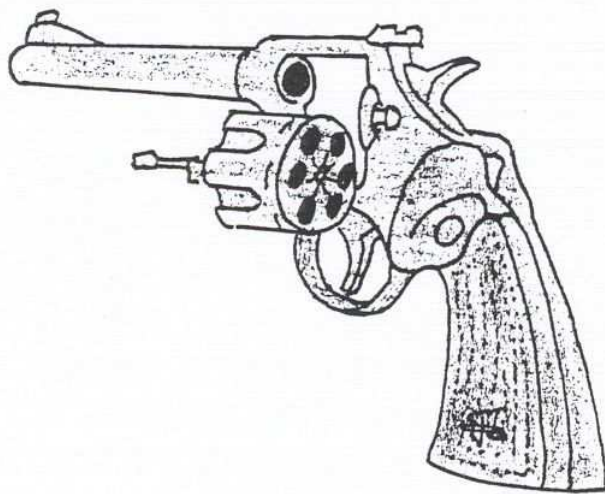
a.a) töltetlenség ellenőrzése (revolver esetén)

– a fegyvercsöve felfelé, vagy egyéb semleges irányba néz, (nem emberre, állatra, kemény fémtárgyra tartva), a revolver típusától függően vagy a fegyvercső és a tár előrebillentését követően tudjuk a löszerek meglétét és állapotát ellenőrizni a tárban.

6. számú ábra: A revolver töltöttségének ellenőrzése a cső és a tár előrebillentésével

vagy a forgótár oldalra történő kibillentését követően tudjuk a löszerek meglétét és állapotát ellenőrizni a tárban,

7. számú ábra: A revolver töltöttségének ellenőrzése a forgótár oldalra billentésével

b.) a lőszer vizsgálta: szemrevételezéssel hajtjuk végre, amely kiterjed a lőszer tisztaságára, oxidációjára (esetleges rozsdásodására), továbbá a hüvely épségére (horpadásra, benyomódásra, a nyak zártságára), a csappantyú állapotára. A balesetek megelőzése érdekében a hibásnak talált (vélt) lőszert semmilyen körülmények között se próbáljuk meg sajátmagunk megjavítani. pl. ha a lövedék lazán illeszkedik a hüvelynyakban, ne próbálkozzunk a meglazulást megszüntetni. A lőszert nem szabad dobálni, ütögetni, tűzbe dobi, mivel balesetet, sérülést okozhat.

c.) tárazás mozzanatai

- bal kézbe tartjuk a tárat, a tárajak felfelé néz,
- a lőszert jobb kézben tartjuk úgy, hogy a hüvelyfenék és a mutatóujj felett kb. 15 fokos szögben kiálljon,
- bal kéz hüvelykujjal a lőszert benyomjuk a tárajkak közé,
- a tár behelyezése a markolatba
- biztosítókaral biztosítás.

A pisztoly ürítésének szabályai

A lőfegyverek, így a maroklőfegyverek (köztük a gáz-és riasztópisztolyok) töltése-ürítése fokozott figyelmet és körültekintést igényel. Úgy kell végrehajtani, hogy a művelet végzése alkalmával sem saját magunknak, sem más személyeknek ne okozunk sérülést. A helyiségben elhelyezett berendezési tárgyakban, berendezésekben ne okozunk kárt.

Fontos szabály, hogy fegyverrel nem forgolódunk, a fegyvert nem tartjuk (fogjuk rá) más személyekre még játékból, viccből sem. Örök szabály, hogy töltetlen fegyver nincs.

Az ürítés mozzanatai

- a fegyvercsöve felfelé, vagy egyéb semleges irányba néz, (nem emberre, állatra, kemény fémtárgyra tartva, vagy lefelé a töltő-ürítőhelyen kialakított homokkal feltöltött és a padozaton elhelyezett faláda irányába),
- a biztosítókar elmozdításával kibiztosítunk,
- a tár biztosítógombot benyomva kivesszük (kicsusszantjuk) a tárat,
- a szánt hátra húzzuk és a kivetőrése keresztül meggyőződünk arról, hogy a töltényürben található-e lőszer, (ha igen, akkor a kivetőrése keresztül a fegyvert oldalra tartva kipottyantjuk a lőszert),
- elengedjük a szánt,
- az elsütőbillentyű meghúzásával fesztelenítünk,
- a biztosítókart alapállásba helyezzük,
- a tárból kivesszük a lőszert,

– eltesszük a tároló helyiségbe (tároló dobozva) egymástól elkülönítetten a pisztolyt és a löszert.

Ha használtuk a pisztolyt és az utolsó lövés leadását követően a szán hátsóhelyzetben marad, akkor a biztosítókar és a szán hátrahúzás mozdulata kimarad.

A lőfegyver megvizsgálásának- ellenőrzésének módja

A lőfegyvert, így a maroklőfegyvert (a revolvert és a pisztolyt) is minden alkalommal szemrevételezéssel meg kell vizsgálni, amikor a fegyvert (a tárat) a kezünkbe vesszük. Szemrevételezéssel megvizsgáljuk annak állapotát. Meg kell győződnünk arról, hogy a tapasztalunk-e rajta a megszokottól eltérő valamilyen korábban nem tapasztalt rendellenességet (pl: repedést, törést, deformálódást stb.).

A fegyver kézbevétele alkalmával minden esetben meg kell győződni annak töltetlenségéről is.

Ha rendellenességet tapasztalunk és azt saját magunk nem tudjuk elhárítani, akkor a fegyvert javítás (vizsgálat) céljából az arra kijelölt szervhez el kell juttatnunk. Fontos szabály, hogy hibás lőfegyvert a balesetek megelőzése érdekében ne használjunk.

A lőfegyvert meg kell vizsgálnunk, továbbá a:

- karbantartás alkalmával,
- a lögyakorlat előtt és után,
- minden olyan esetben, amikor a fegyver meghibásodását tapasztaljuk.

A maroklőfegyver használata során előforduló leggyakoribb akadályok és elhárításuk módja

A fegyver, a maroklőfegyver szakszerű kezelése, karbantartása és tárolása mellett hosszú időtartamon keresztül megbízhatóan működik. A gondos és szakszerű karbantartás mellett is a fegyver, a maroklőfegyver mechanikus alkatrészei kopnak, felferődnek, elhasználódnak. Az alkatrészek kopását és időelőtti elhasználódását a nem megfelelő karbantartás, a szakszerűtlen tárolás és annak körülményei, a hibás löszert használata meggyorsítja. A hibás és kopott alkatrészek a fegyver biztonságos működését befolyásolják, adott esetekben baleset okozójává is válhatnak.

A fegyver, így a maroklőfegyver használata során tapasztalt meghibásodásokat meg kell tudni állapítani, illetve a szükséges javításokat el kell tudnunk végezni, ha a javítás meghaladja ismereteinket, akkor a hibás fegyvert az erre a célra kijelölt javító műhelybe kell eljuttatnunk.

A maroklőfegyver (működése) használata során nagyon sokféle hiba (akadály) keletkezhet. Ezek teljes körű felsorolására nem vállalkozunk. Az alábbiakban a leggyakrabban előforduló hibákról ejtünk néhány szót:

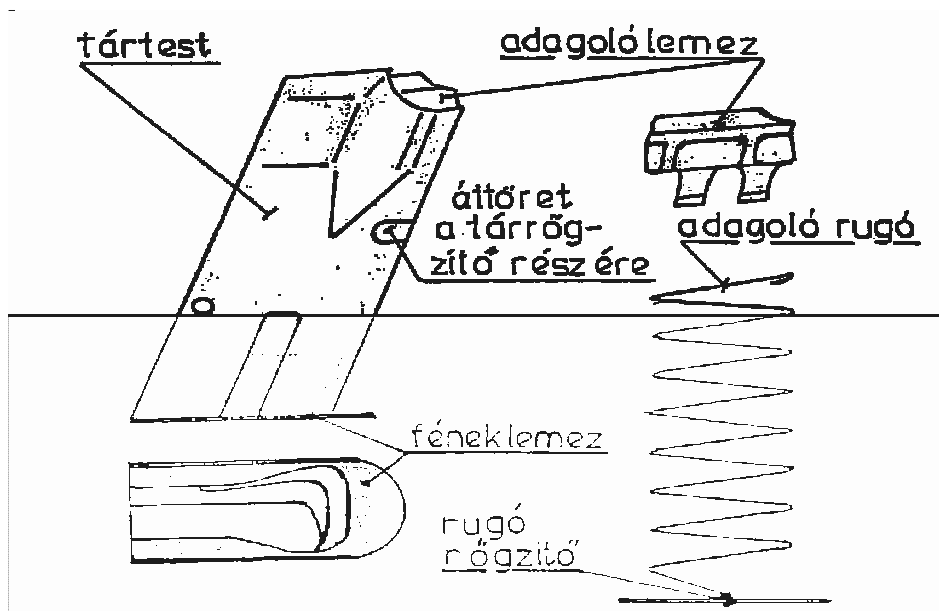
1. A tárval kapcsolatos akadályok

Leggyakrabban előforduló hibák, akadályok:

- a tár kiesik,
- a tár nehezen helyezhető be a helyére,
- a lőszer nem kerül be a töltényűrbe (nem adogat)
- a löszert nem lehet a tárba behelyezni.

oka: a tár kopott, elpiszkolódott, a tárrugó törött vagy megnyúlt, a tártest deformálódott.

Az elhárítása módja: tárcserével, a tár tisztításával, karbantartásával vagy javítóműhelyben.

8. számú ábra : Az egyenes tár szerkezete

A szánnal kapcsolatos hibák:

- a szán hátrahúzáskor akad
oka: a feszítelenítő csúcs sérült.
- a szán hátul marad, amikor még lőszer van a tárban
oka: a szánrögzítő rugó gyenge, vagy a tárajak szét nyílt.
- a szán az utolsó lövés után nem marad hátsó helyzetben
oka: a szánrögzítő rugó törött, elkoszolódott.

- a szán a lövés után nem zár be
oka: felverődés, vagy rendellenes kopás a kapcsolódó felületen.

Az elhárítás módja: A fegyvert javítóműhelybe kell vinni.

Egyéb előforduló hibák:

- elcsettenés a revolverezésnél
oka: a lőszer szennyeződött, csappantyú hibás, vagy az ütőszeg akad
- Az elhárítás módja: lőszercsere, karbantartás, javítóműhely

- lövés közben a fegyver biztosít
oka: a biztosítórögzítő csap hibás
- a kakas a szán után üt, vagy a pisztoly sorozatot lő
oka: a kakas és az elsütő emelő kapcsolódó felülete kopott.
- a lövés leadása után az ütőszeg az ütőpályán marad
oka: az ütőszeg rugó gyenge (törött), az ütőszeg fészek elkoszolódott

Az elhárítás módja: mindhárom esetben a fegyvert javítóműhelybe kell vinni.

Fegyverismereti vizsgakérdések

Általános fegyverismereti vizsgakérdések

- 1.) A lőfegyverismeret fontossága és a megszerzési engedély érvényességének ideje.
- 2.) A tűzfegyver fogalma és a fegyvertartási engedély érvényességének ideje.
- 3.) A lőszer fogalma. Milyen lőfegyvert nem lehet forgalmazni és tartani?
- 4.) A lőfegyver megszerzésére és tartására ki kaphat engedélyt?
- 5.) Hol, hogyan kell a lőfegyvert és a lőszert tárolni?
- 6.) Sorolja fel a tűzfegyver fődarabokat. Mi a szemrevételezési és vizsgálati tanúsítvány?
- 7.) Mikor nem lehet a lőfegyvert szállítani, viselni, használni?
- 8.) A lőfegyverek szállításának szabályai.
- 9.) Mi a teendője, ha lőfegyverét - megszerzésére jogosultnak vagy forgalmazónak - eladta?
- 10.) A lőfegyver használata esetén milyen okmányokat kell az engedélyesnek magánál tartani?
- 11.) Hatósági ellenőrzéskor mi a kötelessége a lőfegyver tulajdonosának?
- 12.) Kinek adható és kinek engedhető át a lőfegyver?
- 13.) Mikor kell a lőfegyvert a vizsgálatra kijelölt szervezetnek bemutatni?
- 14.) Mi a teendője, ha lőfegyverét, megszerzési engedélyét vagy fegyvertartási engedélyét elvesztette?
- 15.) Milyen adatok megváltozását kell a rendőrhatóságnak bejelenteni?

A marok (rövid) lőfegyverismeret témakörből

- 16.) Ismertesse az öntöltő maroklőfegyver működési elvét, hatásadatait.
- 17.) Ismertesse a pisztolylőszerkezet részeit.
- 18.) Ismertesse az öntöltő maroklőfegyver fő részeit, azok rendeltetését.
- 19.) Ismertesse a maroklőfegyver töltésének, ürítésének szabályait.
- 20.) Ismertesse a lőfegyver megvizsgálásának - ellenőrzésének - módját.
- 21.) Ismertesse az öntöltő maroklőfegyver hatásos lőtávolságát, hatásmódját.
- 22.) Sorolja fel az önvédelmi lőfegyverek használata során előforduló leggyakoribb akadályokat és azok elhárításának módját.
- 23.) Ismertesse az öntöltő maroklőfegyver karbantartásának szabályait, a karbantartás eszközeit és módját.
- 24.) Ismertesse az önvédelmi lőfegyver viselésére vonatkozó szabályokat.
- 25.) Ismertesse az önvédelmi lőfegyver és lőszer tárolására vonatkozó szabályokat.
- 26.) Az öntöltő maroklőfegyver részleges szét- és összeszerelésének végrehajtása.
- 27.) Az önvédelmi lőfegyver töltésének és ürítésének végrehajtása.

28.) Mi a jogos védelem? Ismertesse gyakorlati példával.

29.). Mi a végszükség? Használható-e az önvédelmi lőfegyver végszükségben?

A fegyverismereti és jártassági vizsgán a vizsgabizottság tagjai a fentiekén kívül további olyan jogszabály- és fegyverismereti kérdéseket is feltehetnek, amelynek ismerete a vizsgázótól elvárható.